Socialdepartementet

103 33 STOCKHOLM

YTTRANDE
2 juni 2004
Dnr: 6-5-04

Departementspromemoria Drivkrafter för minskad sjukfrånvaro (Ds 2004:16)
(S2004/2919/SF)

I skrivelsen ”Drivkrafter för minskad sjukfrånvaro” föreslås att arbetsgivarna ska få ett utökat medfinansieringsansvar genom att de ska betala 15 procent av de anställdas sjukpenning. Vidare föreslås att ersättningsnivån i sjukpenningen ska höjas till 80 procent.

Konjunkturinstitutet tillstyrker utredningens förslag om arbetsgivarnas medfinansieringsansvar i sjukförsäkringen. Mot bakgrund av att en stor del av sjukfrånvaron är arbetsrelaterad behöver arbetsgivarnas drivkrafter för att minska sjukskrivningarna stärkas. Konjunkturinstitutets syn är att drivkrafter för att minska sjukskrivningarna behöver stärkas för alla inblandade parter, även de försäkrade, försäkringskassan och landstingen.

Förslaget om att ersättningsnivån ska höjas till 80 procent avstyrkes. I Konjunkturinstitutets marsrapport 2004 framkom att ersättningsgraden efter skatt och bidrag till de försäkrade vid sjukdom är närmare 90 procent om man även räknar med de avtalsersättningar som de flesta arbetstagare har genom avtal med sin arbetsgivare. Att i ett läge med hög sjukfrånvaro och ansträngda statsfinanser höja ersättningsnivån ytterligare och samtidigt försvaga incitamenten till arbete kan inte vara lämpligt.

Konjunkturinstitutets har en del synpunkter på övriga förslag i promemorian:

Konjunkturinstitutet anser inte att vare sig ett fribelopp eller högkostnadsskydd i systemet är nödvändigt. Ett fribelopp innebär att mindre företag gynnas. Detta innebär samtidigt att andra företag missgynnas eftersom kollektivet av företag finansierar systemet.

Vidare avstyrkes förslaget om ett högkostnadsskydd eftersom arbetsgivarens medfinansieringsansvar på 15 procent är relativt lågt satt och innebär att kostnaden högst kan bli 3 000 kronor per månad för en anställd som är sjukskriven.

Ytterligare ett argument emot fribelopp och tak är att de administrativa konsekvenserna för försäkringskassan av förslaget om medfinansiering för arbetsgivare synes bli omfattande. Försäkringskassan har i dag en hög arbetsbelastning och brister i organisation och funktionssätt är, som utredningen också påpekar, en av anledningarna till de höga sjukskrivningarna.

Konjunkturinstitutet, Box 3116, Kungsgatan 12-14, SE-103 62 Stockholm
tel +46 8 453 59 00, fax +46 8 453 59 80, ki@konj.se, www.konj.se

Konjunkturinstitutet förordar därför en enklare lösning utan fribelopp och tak där arbetsgivaren från och med dag 15 betalar 15 procent av lönen och att ersättningsgraden från försäkringskassan minskar i motsvarande utsträckning. Många arbetsgivare betalar redan idag en viss del av lönen till den sjukskrivne efter sjuklöneperioden genom de olika avtal som är tecknade. Försäkringskassan arbete skulle då koncentreras på de övriga uppgifter som utredningen också föreslår och som Konjunkturinstitutet tillstyrker. Dessa innebär att snabbare följa upp de sjukskrivna med rehabiliteringsplaner, avstämningsmöten och andra åtgärder som t.ex. samarbetet med AMS om eventuella arbetsbyten så att de sjukskrivna snabbare kan återgå till arbetet

Om systemet med debitering via skattekonto ändå införs är ett fribelopp motiverat av förenklingsskäl för att minska administrationen för både arbetsgivare och försäkringskassan. Fribeloppet bör dock vara lägre än 12 000 kronor. När systemet konstrueras bör dessutom eventuella problem med missbruk beaktas, t.ex. att anställda uppger ett konkursbo som arbetsgivare för att därmed skydda sin egentliga arbetsgivare.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Ingemar Hansson. Ulla Robling har varit föredragande.

Ingemar Hansson

Ulla Robling